

Изх. № 49/13.10.2017 г.

ДО:
ПРОФ. Д-Р НИКОЛАЙ ПЕТРОВ
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

КОПИЕ ДО:
Д-Р МИРОСЛАВ НЕНКОВ
ЗАМ.- МИНИСТЪР
НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

ДО:
Д-Р РОСЕН РАДЕВ
НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ „ОБРАЗОВАНИЕ
И КВАЛИФИКАЦИЯ“,
ДИРЕКЦИЯ „МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ
КЪМ МИНИСТЕРСТВО НА
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Уважаеми проф. Петров,

Развитието на първичната медицинска помощ е изведено в Националната здравна стратегия 2020 като приоритетна политика, насочена към изграждане и управление на справедлива, устойчива и ефективна здравна система, ориентирана към качество и резултати.

В Политика 2.4. „Развитие на първичната извънболнична помощ, подкрепена от високотехнологична специализирана помощ“ на стратегията се посочва, че „Първичната здравна помощ, осъществявана от **добре обучени и мотивирани общопрактикуващи лекари** и други медицински специалисти, следва да се утвърди като основен инструмент за преодоляване на предизвикателствата, пред които е изправена здравната ни система“. Според документа са необходими **комплексни мерки за развиване на компетентностите и мотивацията на работещите в първичната медицинска помощ**. Посочва се, че **„следва да се усъвършенства процеса на специализация по обща медицина, която да бъде максимално адаптирана към новите предизвикателства и отговорности на първична медицинска помощ и характеристиките на работния процес**. Лекарите и останалите медицински специалисти в първичната медицинска помощ следва да бъдат насърчавани за непрекъснато повишаване на квалификацията

В подкрепа на тази политика на Министерство на здравеопазването е и доклада на Световна банка „Бележки по политиката за реформа на здравния сектор“, съгласно

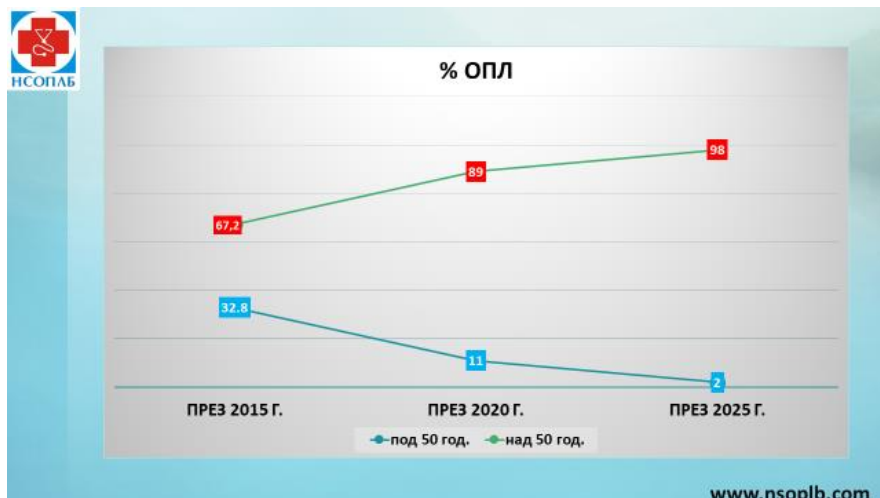
който „Трябва да се предприемат **обединени усилия за инвестиране в изграждане на капацитета на изпълнителите на извънболничната здравна помощ**, за да могат те да адресират преобладаващото бреме на заболяванията и тяхното представяне следва да бъде оценявано и възнаграждавано. В подкрепа на тези усилия трябва да се заделят нужните ресурси.

Националното сдружение на общопрактикуващите лекари в България изцяло подкрепя усилията на Министерство на здравеопазването за подобряване на организацията и финансирането на дейностите в първичната медицинска помощ.

Въпреки това сме силно обезпокоени от явната тенденция за задълбочаващ се недостиг на общопрактикуващите лекари на фона на недостатъчен брой млади колеги, които да специализират Обща медицина и да запълнят огромната празнина, която се очертава в нашата специалност през следващите 5-10 години. Данните, с които разполагаме са наистина тревожни и предполагат мерки в различни посоки, за да не се достигне до ликвидиране на специалността и системата на първична извънболнична медицинска помощ (ПИМП), в която към момента се реализират над 30 млн. прегледа годишно (профилактика, диспансеризация, остри заболявания) и около 80% от здравните проблеми на хората се решават в ПИМП.

По данни на НЗОК от 2015 ОПЛ с договор с НЗОК са били 4 495. От тях над 50 годишна възраст са били 67%, а над 60 годишна възраст- 20%. В приложените подолу таблица и графика са демонстрирани и промяната в процентното възрастово съотношение до 2025 г. Броят на зачислените новозавършили колеги за специализация по обща медицина е изключително малък и не може да повлияе очертаната тенденция.

При така очертаната тенденция през 2025 г. 67% от ОПЛ ще бъдат над 60 годишна възраст.

По данни от проведено от НСОПЛБ проучване през 2012 г. средната възраст на практикуващите ОПЛ е ≥ 54 години. В момента (2017) е около 58-59 г. Това означава, че в следващите години голяма част от ОПЛ ще напуснат системата, без да има кой да ги замести.

По данни на НЦОЗА през 2016г. броят на регистрираните практики за първична медицинска помощ е 3610, от които индивидуални практики – 3 396 и групови практики – 214. Това е с 188 практики по- малко в сравнение с 2012 г., когато броят на лечебните заведения за първична медицинска помощ е бил 3798. Т.е. за 4 години броят на практиките е намалял с 5,2%.

Един от сериозните фактори, които задълбочават проблема с включване на млади колеги в ПИМП са съществуващите затруднения, свързани със специализацията по обща медицина.

В Приложение 32 на Националната здравна карта, приета от Министерски съвет през 2016г. е представен Анализ на състоянието в областите, относно необходимите лекари по специалности в първичната извънболнична помощ, съгласно който общопрактикуващите лекари, **сключили договор с НЗОК са 4415**. Определената потребност за осигуряване на населението (**1 ОПЛ на 1500 души население**) е 4886 ОПЛ. Съгласно Националната здравна карта недостига от ОПЛ към 2016 г. е 471 ОПЛ. В същият анализ се посочва, че от практикуващите ОПЛ, тези без специалност по Обща медицина са 2155, т.е. почти 50%. Разбира се, има голям процент, които са в процес на специализация, но това са колеги с вече разкрити практики и в съответната, обсъдена по-горе възраст.

Съгласно действащото законодателство лекар без придобита специалност „Обща медицина“ не може да регистрира практика за първична медицинска помощ. Изключение се допуска по реда на чл. 14а. от Закона за лечебните заведения, съгласно който право да организират и осъществяват индивидуална или групова практика за първична медицинска помощ, имат и лекари, приети за обучение за придобиване на специалност по обща медицина, което е добра възможност.

В първоначалния вариант на наредба 1 специализантите по ОМ трябваше да бъдат назначавани на трудов договор в ПИМП, която е база за обучение. Това правеше невъзможно обучителните практики да назначат специализанти, тъй като нямат финансов ресурс да осигурят необходимото възнаграждение.

Впоследствие се прие между специализанта и базата за обучение (ПИМП) да се сключва договор за обучение, който не изисква заплащане от страна на учителя (базата). Това обаче остави специализанта без доходи (валидно само за специализацията по ОМ), от което следва, че трябва да търси друг източник (работно място), което по разбираеми причини силно затруднява дори прави невъзможна специализацията.

Съгласно действащата Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, обучението по обща медицина започва след заповед на ректора на висшето училище. За своето обучение специализантът по обща медицина не получава възнаграждение, за разлика от всички останали клинични специалности, при които специализантът получава възнаграждение по трудов договор с лечебно заведение. Освен това специализантът заплаща и такси за теоретично и практическо обучение.

Периодът на специализация по обща медицина е с продължителност 36 месеца, от които 8 месеца теоретично обучение и 28 месеца практическо обучение в лечебно заведение на пълно работно време. Това означава, че дори и да регистрира собствена практика, специализантът не е в състояние да изпълни изискванията на НЗОК за продължителността на работното време в практиката, ще трябва да търси заместник за определени часове, на когото да заплаща, което отново поставя младият човек в невъзможност да осигурява себе си и своето семейство. Посочените обстоятелства лишават специализантите по обща медицина да получават възнаграждение за периода на своята специализация, което е основна причина за липсата на интерес към тази специализация от страна на младите лекари.

Ако не бъдат предприети целенасочени мерки за подобряване на условията за специализация по обща медицина, предвид посочената ситуация в момента и близки перспективи, в скоро време ще настъпи тежък недостиг на ОПЛ в първичната медицинска помощ, което ще доведе до срив в основата на системата на здравеопазване, изразен в силно влошено ниво на профилактика, грижа за хронично болните и решаване

на ежедневните остри здравни проблеми на хората. Заедно с кадровите проблеми в спешната медицинска помощ, това ще доведе до лишаване от достъп до базови здравни услуги, като това ще рефлектира най-силно и най-бързо върху населението в по-отдалечените и труднодостъпни места.

Въз основа на изложеното, за преодоляване на тези негативни тенденции предлагаме промени в Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, в които се въвежда възможност за финансиране със средства от държавния бюджет на специализацията на определен брой ОПЛ. Във връзка с това се предвижда:

1. Министерство на здравеопазването да определя ежегодно броя на местата за специализанти по обща медицина, които ще бъдат финансирани от държавата.
2. Министърът на здравеопазването със заповед да разпорежда, че съответния лекар ще специализира „Обща медицина“ на място, финансирано от държавата, като определи и размера на възнаграждението, което той ще получава за периода на специализацията. Алтернативен вариант е сключването на договор между МЗ и лекаря специализант.
3. Възнаграждението по т.2. да съответства на размера на възнагражденията, които получават лекарите специализанти по другите клинични специалности.
4. Средствата за възнаграждения да се планират и разходват от бюджета на Министерство на здравеопазването.

Прогнозата на НСОПЛБ е, че ежегодно е целесъобразно да бъдат планирани до 40 нови места за специализанти по „Обща медицина“, финансирани от държавата, което ще позволи в рамките на 10 години да бъде преодолян настоящия дефицит от ОПЛ. Финансовата прогноза показва (табл.1), че необходимите ежегодно средства след достигане на максималния капацитет от 120 специализанти (1-ва, 2-ра и 3-та година на обучение) ще е в размер на по-малко от 1,5 млн. лв. годишно (при разчет 1000 лв. месечен разход за 1 специализант).

Табл. 1 Финансова прогноза

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Брой специализанти	40	80	120	120	120	120	120	120	120	120
Необходими средства в лв.	480	960	1 440	1 440	1 440	1 440	1 440	1 440	1 440	1 440

е

Считаме, че ако МЗ подкрепи тази идея, това ще има бързи и видими резултати, свързани с привличане на нови лекари в системата за първична извънболнична медицинска помощ.

Втората група предложения за промяна в наредбата са свързани с качеството на провежданото обучение и провеждането на държавните изпити. В тази връзка предлагаме:

1. Да бъде възложено на националните консултанти по съответните специалности, да анализират и дават предложения за подобряване на организацията, учебните програми, качеството и необходимите ресурси за осъществяване на специализацията по съответната специалност;
2. Да бъде дадена възможност на националните консултанти участват в състава на изпитните комисии за държавен изпит за специалност по съответната специалност;
3. Да бъде осигурена възможност в състава на изпитните комисии за държавен изпит да участват лекари, ръководители на практическо обучение, като по този начин се засили фокуса върху практическите знания и умения на явяващите се на изпит за специалност по „Обща медицина“.

Прилагам, предложения за изменение на Наредба 1 (Приложение 1), които биха довели до решаване на поставените сериозни проблеми и вярвам, че те ще намерят място в окончателния вариант на Наредбата.

С уважение!

13.10.2017 г.
гр. София

Доц. д-р Любомир Киров, дм
(Председател на НСОПЛБ,
Национален консултант
по Обща медицина)

Наредба

за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването (обн., ДВ, бр. 7 от 2015 г., изм. и доп., бр. 83 от 27.10.2015 г., доп., бр. 88 от 8.11.2016 г.)

§ 1. В чл. 3, ал. 2 се създава второ изречение: „Теоретичното обучение може да се провежда и на английски език.“

§ 2. В чл. 8, ал. 2, т. 5 се изменя така:

„5. номер и дата на сключения договор или на заповедта по чл. 11, 13, 22а, ал. 1 и 22в, ал. 3;“

§ 3. Глава втора „Провеждане на обучението“ се изменя така:

„Глава втора

ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО

Раздел I

Прием и условия за провеждане на обучение за придобиване на специалност от лица с професионална квалификация по медицинска професия от професионални направления „Медицина“, „Фармация“ и „Здравни грижи“ и лица с висше немедицинско образование

Чл. 11. (1) Обучението за придобиване на специалност, при която се извършват лечебно-диагностична дейност или здравни грижи, наричана за краткост „клинична специалност“, се осъществява въз основа на:

1. сключен срочен трудов договор на основание чл. 68, ал. 1, т. 2 от Кодекса на труда на пълно работно време с база за обучение по съответната специалност на длъжност за специализант, посочена в чл. 17, ал. 1. Договорът е със срок до датата на придобиване на права на специалист, но не по-късно от една година от допускането на специализанта до държавен изпит;

2. договор за повишаване на квалификацията по чл. 234 от Кодекса на труда, сключен между база за обучение и неин служител;

3. заповед на министъра на отбраната или оправомощено от него длъжностно лице

по чл. 92, ал. 3 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

(2) Структурата, в която е назначен специализантът по чл. 68, ал. 1, т. 2 от Кодекса на труда или в която се обучава въз основа на договор по чл. 234 от Кодекса на труда или заповед по чл. 11, ал. 1, т. 3, трябва да осъществява дейности по специалността, по която той се обучава.

(3) В договора по ал. 1 се посочва задължението на ръководителя на базата за обучение да осигури присъствието на специализанта в друго лечебно заведение или в национален център по проблемите на общественото здраве за частите от учебната програма, които базата за обучение не може да проведе, и за предвиденото в учебната програма теоретично обучение.

(4) Обучението за придобиване на клинична специалност от чужденци, които не са граждани на държава – членка на Европейския съюз, другите държави от Европейското икономическо пространство и Швейцария и не са с разрешено дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, или с предоставено право на убежище, признат статут на бежанец или хуманитарен статут и които не са чужденци от българска народност, се провежда въз основа на сключен договор за обучение между висшето училище, базата за практическо обучение и специализанта при спазване на изискванията на чл. 15, ал. 2.

(5) Обучението за придобиване на специалност, при която не се извършват лечебно-диагностична дейност или здравни грижи, наричана за краткост "неклинична специалност" и обучението за придобиване на специалност "Обща медицина" се осъществява въз основа на заповед на ректора на висшето училище.

(6) Обучението за придобиване на специалност "Обща медицина" за местата, финансирани от държавата се осъществява и въз основа на заповед на Министъра на здравеопазването или упълномощено от него лице. В заповедта се посочва размера на трудовото възнаграждение на специализанта, получавано за извършваната от него дейност, което не може да бъде по-малко от минималния месечен размер на осигурителния доход за съответната икономическа дейност и квалификационна група професии, определен със Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване за съответната календарна година.

(7) Обучението за придобиване на военномедицинска специалност се осъществява въз основа на заповед на началника на Военномедицинската академия.

Чл. 12. (1) Обучението за придобиване на клинична специалност започва от датата, посочена в договора или заповедта по чл. 11, ал. 1 или ал. 4 или чл. 13, ал. 3, а обучението

за придобиване на неклинична специалност и на специалност "Обща медицина" започва от датата, посочена в заповедта на ректора на висшето училище.

(2) Обучението за придобиване на специалност „Обща медицина за местата, финансирани от държавата, започва от датата, посочена в заповедта на Министъра на здравеопазването или упълномощено от него.

(3) Обучението за придобиване на военномедицинска специалност започва от датата, посочена в заповедта на началника на Военномедицинската академия.

Чл. 13. (1) Центровете за спешна медицинска помощ, центровете за трансфузионна хематология, държавните психиатрични болници и други лечебни заведения, които нямат положителна акредитационна оценка за обучение по съответната специалност, могат да сключват договори с бази за обучение по чл. 5, ал. 2 за обучение по клинични специалности на свои служители.

(2) Висшите училища могат да сключват договори с бази за обучение по чл. 5, ал. 2 за обучение по клинични специалности на свои служители, заемащи академична длъжност.

(3) Отношенията между лечебното заведение по ал. 1, което няма положителна акредитационна оценка за обучение или висшето училище по ал. 2, и служителя му, който ще се обучава по клинична специалност, се уреждат по реда на чл. 234 от Кодекса на труда.

(4) В случаите по ал. 3, когато в договора по чл. 234 от Кодекса на труда не е уговорено получаване на възнаграждение за времето на обучението, на специализантите могат да се отпускат стипендии със средства от европейски проекти и програми. При условие, че финансирането се извършва със средства от Европейските структурни фондове, размерът на стипендиите, редът и условията за предоставянето им се одобряват от Комитета за наблюдение на съответната оперативна програма.

Чл. 14. (1) В 7-дневен срок от сключването на договора или заповедта по чл. 11, ал. 1 или ал. 4 или чл. 13, ал. 3 базата за обучение изпраща във висшето училище, с което има сключен договор, заверени копия на следните документи:

1. документ за самоличност на специализанта;
2. диплома за придобитата от специализанта професионална квалификация в Република България или документ, удостоверяващ правото на специализанта да упражнява съответната професия, когато професионалната квалификация е придобита в друга държава;
3. трудов договор на специализанта с базата за обучение по чл. 11, ал. 1, т. 1,

съответно договори по чл. 11, ал. 1, т. 2, чл. 11, ал. 4 или чл. 13, ал. 1 или 2 и 3 или заповед по чл. 11, ал. 1, т. 3;

4. удостоверение за членство на специализанта в съответната съсловна организация;

5. заповедта за присъждане на положителна акредитационна оценка на лечебното заведение за обучение на специализанти по съответната специалност.

(2) В 14-дневен срок от получаване на документите по ал. 1 висшето училище проверява дали подадените документи са в съответствие с изискванията на тази наредба. В случай, че са спазени изискванията на наредбата, висшето училище регистрира специализанта и издава книжка за специализация.

(3) В книжката за специализация се вписва регистрационният номер на специализанта от регистъра на специализантите по чл. 8, ал. 2. Висшето училище изпраща книжката за специализация на базата за обучение в 7-дневен срок от получаване на номера от регистъра на специализантите.

(4) В случай че са установени несъответствия на подадените документи с изискванията на наредбата, висшето училище писмено уведомява базата за обучение и определя срок за отстраняването им.

(5) В 7-дневен срок от отстраняване на несъответствията по ал. 4 висшето училище регистрира специализанта и издава книжка за специализация.

(6) В случай че несъответствията по ал. 4 не са отстранени в определения срок, висшето училище не регистрира специализанта, за което уведомява базата за обучение.

(7) Когато специализантът се обучава по неклинична специалност или по специалност "Обща медицина", висшето училище, издало заповедта за провеждане на обучението, регистрира специализанта и издава книжката за специализация.

(8) Военномедицинската академия регистрира специализанта, обучаващ се по военномедицинска специалност, и издава книжката за специализация по военномедицинските специалности.

Чл. 15. (1) Теоретичното обучение се провежда в редовна форма, а ако е предвидено в учебната програма, може да се провежда и дистанционно.

(2) Практическото обучение по клиничните специалности се провежда на пълно работно време съобразно характера на дейностите по съответната специалност. Обучението се осъществява чрез личното участие на специализанта в дейностите, извършвани в базата за обучение, като той носи отговорност за извършваната от него дейност в съответствие с действащите медицински стандарти и правилата за добра

медицинска практика.

(3) Трудовото възнаграждение на специализанта, получавано за извършваната от него дейност, не може да бъде по-малко от минималния месечен размер на осигурителния доход за съответната икономическа дейност и квалификационна група професии, определен със Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване за съответната календарна година.

(4) Практическото обучение по неклиничните специалности се извършва съобразно утвърдената учебна програма.

(5) Практическото обучение по специалност „Обща медицина“ се провежда при спазване на изискванията на ал. 2 в база за обучение по чл. 5, ал. 2, т. 2, с която висшето училище има сключен договор.

(6) Колоквиумите, предвидени в учебната програма, се провеждат пред комисия, определена със заповед на ръководителя на базата за обучение, която се състои от най-малко двама членове.

Чл. 16. (1) Обучението за придобиване на специалността „Обща медицина“ се провежда съобразно учебната програма за срок три години, от които теоретично обучение – не повече от 8 месеца, и практическо обучение – не по-малко от 28 месеца.

(2) В продължителността на практическото обучение по ал. 1 се включват най-малко 6 месеца обучение в акредитирано лечебно заведение за болнична помощ и **останалите** – в амбулатория за първична медицинска помощ, акредитирана за обучение по "Обща медицина".

Чл. 17. (1) Базите за обучение обявяват целогодишно, включително на интернет страниците си, свободните длъжности за специализанти, които могат да бъдат: "лекар, специализант по ...", "фармацевт, специализант по ...", "медицинска сестра, специализант по ...", "акушерка, специализант по ...", "фелдшер, специализант по ...", "рехабилитатор, специализант по ...", "инспектор по обществено здраве, специализант по ...". За лицата с немедицинско образование се обявява подходяща за тях длъжност за специализант.

(2) В 14-дневен срок базите за обучение уведомяват Министерството на здравеопазването за обявените от тях свободни длъжности за специализанти. Министерството на здравеопазването публикува на интернет страницата си постъпилата информация за свободни длъжности за специализанти.

(3) Заемането на длъжностите по ал. 1 се извършва след провеждане на конкурс по реда на Кодекса на труда.

(4) Времето, през което лекарите, фармацевтите, медицинските сестри, акушерките, фелдшерите, рехабилитаторите и инспекторите по общественото здраве работят по клинична специалност в база за обучение на основание, различно от посоченото в чл. 11, ал. 1, не се зачита за обучение за придобиване на специалност.

Чл. 18. (1) Приемът на специализанти по неклинични специалности и по специалност "Обща медицина" се извършва след проведен конкурс по документи по ред, определен от висшите училища.

(2) Местата за специализанти по ал. 1 се определят от ректора на висшето училище или определено от него длъжностно лице. За всяко висше училище министъра на здравеопазването определя броя на местата по „Обща медицина“, финансирани от държавата, за които ще сключи договор по чл.11, ал.6.

(3) Предложения за места по ал. 2 до висшето училище, с което имат сключен договор за обучение на специализанти, подават лечебните заведения по чл. 5, ал. 2, т. 2, получили положителна акредитационна оценка за обучение по специалност "Обща медицина" и националните центрове по проблемите на общественото здраве и Военномедицинската академия, които извършват обучение по съответната специалност.

(4) Редът и сроковете за подаване на предложенията по ал. 3 се определят от висшите училища.

(5) Висшите училища обявяват на интернет страниците си определените от тях места за специализанти по неклинични специалности и по специалност "Обща медицина".

(6) Приемът на специализанти по военномедицински специалности се извършва след проведен конкурс по документи по ред, определен от Военномедицинската академия.

(7) В 7-дневен срок от провеждане на конкурса по ал. 1 ректорът на висшето училище уведомява Министъра на здравеопазването за приетите специализанти по „Обща медицина“ на места, финансирани от държавата, и предлага с тях да бъде сключен договор по чл.11, ал.6.

Чл. 19. (1) Гражданите на държава – членка на Европейския съюз, другите държави от Европейското икономическо пространство и Швейцария, придобили професионалната си квалификация в държава, различна от Република България, могат да започнат обучение за придобиване на специалност след признаване на професионалната им квалификация по реда на Закона за признаване на професионални квалификации.

(2) Чужденците, извън тези по ал. 1, могат да кандидатстват за обучение за

придобиване на специалност в системата на здравеопазването при следните условия:

1. владеят български език и професионалната терминология на български език и имат призната професионална квалификация по медицинска професия по реда на Закона за признаване на професионални квалификации в случаите по чл. 186, ал. 3, т. 2 от Закона за здравето, или

2. владеят български език и професионалната терминология на български език и успешно са положили изпит в случаите по чл. 186, ал. 3, т. 3, буква "а" от Закона за здравето.

(3) Лицата, придобили професионална квалификация по немедицинска професия в чужбина, могат да кандидатстват за обучение за придобиване на специалност след признаване на висшето им образование по реда на Закона за висшето образование.

Чл. 20. (1) Ръководителят на базата за обучение определя за ръководител на специализанта лице с призната съответна специалност и трудов стаж по нея не по-малко от 5 години.

(2) Ръководителят на специализанта:

1. изработва индивидуален учебен план в срок до един месец от сключването на трудовия договор или от издаването на заповедта за провеждане на обучението, който включва и списък със задължителните умения и компетентности, които специализантът следва да придобие по време на обучението си; индивидуалният учебен план се утвърждава от ръководителя на базата за обучение;

2. участва в провеждането на колоквиумите;

3. контролира и съдейства за изпълнението на изискваните по учебната програма практически дейности (изследвания, операции, манипулации и други);

4. оценява напредъка на специализанта в края на всяка година от обучението на специализанта и отбелязва задължителните умения и компетентности, които специализантът е овладял до момента;

5. изготвя атестат за практическата дейност, реализирана по време на обучението и изпълнението на индивидуалния учебен план;

6. може да присъства на държавния изпит на специализанта.

(3) Лицата по ал. 2 могат да бъдат ръководители на не повече от трима специализанти.

Чл. 21. (1) Практическото обучение по модули и раздели, които не могат да се провеждат в базата за обучение, се провежда в други лечебни заведения или национални центрове по проблемите на общественото здраве – бази за обучение.

(2) Условието и редът за провеждане на практическото обучение на специализантите за времето, за което се обучават в друго лечебно заведение или национален център по проблемите на общественото здраве, се определят в договор между базата за обучение на специализанта и приемащото лечебно заведение или национален център.

(3) Приемащото лечебно заведение или национален център по проблемите на общественото здраве издава на специализанта удостоверение за всеки преминал модул или раздел от учебната програма.

(4) Част от практическото обучение може да се провежда и в чужбина със съгласието на ръководителя на базата за обучение. Признаването на проведеното в чужбина обучение се извършва по реда на чл. 23.

Чл. 22. (1) Висшите училища и националните центрове по проблемите на общественото здраве обявяват на интернет страниците си план-график за провеждане на включеното в учебните програми теоретично обучение по различните специалности и определените от тях такси за участие.

(2) Специализантът може да провежда част от теоретичното си обучение и в друго избрано от него висше училище, различно от висшето училище по чл. 14, ал. 2, в което е регистриран.

(3) Висшето училище по ал. 2, което е провело част от обучението, и националните центрове по проблемите на общественото здраве издават удостоверение за всяка преминалата от специализанта част от теоретичното обучение.

Раздел II

Прием и условия за провеждане на обучение за придобиване на специалност от лица с професионална квалификация „лекар по дентална медицина“

Чл. 22а. (1) Обучението за придобиване на специалност за лица с професионална квалификация „лекар по дентална медицина“ се осъществява въз основа на заповед на ректора на висшето училище.

(2) Когато практическото обучение по специалности за лица с професионална квалификация „лекар по дентална медицина“ се провежда в база за обучение - лечебно заведение по чл. 5, ал. 2, т. 2, висшето училище по ал. 1 сключва договор с лечебното заведение за провеждане на обучението в съответствие с изискванията на тази наредба.

Чл. 22б. (1) Местата за специализанти – лекари по дентална медицина се определят

от ректора на висшето училище или определено от него длъжностно лице.

(2) Предложения за места по ал. 1 до висшето училище, с което имат сключен договор за обучение на специализанти, подават и лечебните заведения по чл. 5, ал. 2, т. 2, получили положителна акредитационна оценка за обучение по специалности за лица с професионална квалификация „лекар по дентална медицина“.

(3) Редът и сроковете за подаване на предложенията по ал. 2 се определят от висшите училища.

(4) Висшите училища обявяват на интернет страниците си определените от тях места за специализанти по специалности за лица с професионална квалификация „лекар по дентална медицина“.

Чл. 22в. (1) Приемът на специализанти – лекари по дентална медицина се извършва след проведен конкурс по ред, определен от висшето училище, съвместно с базата за обучение по чл. 22а, ал. 2.

(2) Висшето училище издава заповед за провеждане на обучението на приетите специализанти, регистрира ги и издава книжка за специализация. В книжката за специализация се вписва регистрационният номер на специализанта от регистъра на специализантите по чл. 8, ал. 2.

(3) Приетите специализанти сключват договор с базата за обучение, посочена в заповедта на ректора, в който се регламентират условията за провеждане на практическото обучение в съответствие с изискванията на тази наредба. Базата за обучение изпраща в 7-дневен срок копие на договора до висшето училище, издало заповедта по ал. 2.

(4) В договора по ал. 3 се посочва задължението на ръководителя на базата за обучение да осигури присъствието на специализанта във висше училище, лечебно заведение или национален център по проблемите на общественото здраве за частите от учебната програма, които базата за обучение не може да проведе, и за предвиденото в учебната програма теоретично обучение.

(4) Обучението за придобиване на специалност за лица с професионална квалификация „лекар по дентална медицина“ започва от датата, посочена в заповедта на ректора на висшето училище.

Чл. 22г. (1) Теоретичното обучение се провежда от висшето училище съобразно утвърдените учебни програми. Висшите училища обявяват на интернет страниците си план-график за провеждане на включеното в учебните програми теоретично обучение по различните специалности и определените от тях такси за участие.

(2) Практическото обучение по специалностите за лица с професионална квалификация „лекар по дентална медицина“ се провежда на пълно работно време съобразно характера на дейностите по съответната специалност. Обучението се осъществява чрез личното участие на специализанта в дейностите, извършвани в базата за обучение, като той носи отговорност за извършваната от него дейност в съответствие с действащите медицински стандарти и правилата за добра дентална практика.

(3) Колоквиумите, предвидени в учебната програма, се провеждат пред комисия, определена със заповед на ректора на висшето училище, която се състои от най-малко двама членове.

(4) С договора по чл. 22в, ал. 3 може да се предвиди и по-дълъг срок за изпълнение на учебната програма от определения в номенклатурата на специалностите.

Чл. 22д. Лекарите по дентална медицина, придобили професионалната си квалификация в държава, различна от Република България, могат да започнат обучение за придобиване на специалност по реда и условията на чл. 19.

Чл. 22е. Ректорът на висшето училище по предложение на ръководителя на базата за обучение определя ръководител на специализантите по специалности за лица с професионална квалификация „лекар по дентална медицина”, за когото се прилагат изискванията на чл. 20.

Чл. 22ж. (1) Практическото обучение по модули и раздели, които не могат да се провеждат в базата за обучение по специалност за лица с професионална квалификация „лекар по дентална медицина“, се провеждат в друго лечебно заведение или висше училище – бази за обучение. Условията и редът за провеждане на това обучение се определят в договор между базата за обучение на специализанта и приемащото лечебно заведение или висше училище.

(2) Приемащото лечебно заведение или висше училище издава на специализанта удостоверение за всеки преминал модул или раздел от учебната програма.

(3) Провеждането и признаването на обучение в чужбина са извършва по реда и условията на чл. 21, ал. 4.

Раздел III

Признаване на етап от обучение, прекъсване и прекратяване на обучението

Чл. 23. (1) Медицински специалисти, които са провели етап на обучение за придобиване на специалност в чужбина и имат право да упражняват медицинска

професия съгласно Закона за здравето, могат да продължат обучението си по същата специалност по реда на тази наредба след признаване на проведения период на обучение, при условия и по ред, определени от висшето училище, регистрирало специализанта, или от Военномедицинската академия – за военномедицинските специалности.

(2) Лица, провели обучение по специалност от номенклатурата на специалностите в чужбина по програма, съответстваща на утвърдената от министъра на здравеопазването учебна програма по съответната специалност, могат да подадат документи за допускане до държавен изпит в избрано от тях висше училище или Военномедицинската академия за военномедицинските специалности.

(3) Преценката за това, дали е изпълнена утвърдената от министъра на здравеопазването учебна програма, се извършва при условия и по ред, определени от висшето училище или Военномедицинската академия за военномедицинските специалности.

(4) При извършване на преценката по ал. 3 задължително се изискват становища на най-малко двама специалисти по съответната специалност, заемащи академична длъжност "доцент" или "професор".

Чл. 24. (1) Обучението за придобиване на специалност се прекъсва в следните случаи:

1. когато специализантът не провежда обучение за придобиване на специалност повече от 1 месец;

2. при налагане на наказание заличаване от регистъра на регионалната колегия на съответната съсловна организация за срока на заличаването;

3. в случаите по чл. 192 и 193 от Закона за здравето.

(2) В 7-дневен срок от настъпването на обстоятелство по ал. 1 ръководителят на базата за обучение уведомява писмено висшето училище, регистрирало специализанта.

(3) Обучението за придобиване на специалност се прекъсва със заповед на ръководителя на висшето училище или на Военномедицинската академия.

(4) Обучението за придобиване на специалност се удължава със срока на прекъсването.

Чл. 25. (1) Обучението за придобиване на специалност се прекратява в следните случаи:

1. прекратяване на трудовия договор с базата за обучение на основанията, предвидени в Кодекса на труда или на договора за повишаване на квалификацията по чл. 11, ал. 1, т. 2; прекратяване на договора по чл. 13, ал. 1 и/или 2 и/или 3 и/или трудовия

договор между лечебното заведение, което няма положителна акредитационна оценка за обучение по съответната специалност или висшето училище, и служителя му по чл. 13, както и при прекратяване на договора по чл. 11, ал. 4 и по чл. 22в, ал. 3;

2. наложено с влязла в сила присъда наказание, свързано с упражняването на професията;

3. показани слаби резултати при усвояването на учебната програма или неизпълнение на програмата за практическо обучение;

4. по молба на специализанта.

(2) В 7-дневен срок от настъпването на обстоятелство по ал. 1 ръководителят на базата за обучение уведомява писмено висшето училище, регистрирало специализанта.

(3) В случаите по ал. 1 базата за обучение издава на специализанта удостоверение за преминалото до момента практическо обучение за придобиване на специалност и му предоставя заверено копие на документите, удостоверяващи преминалото обучение.

(4) Обучението за придобиване на специалност се прекратява със заповед на ръководителя на висшето училище или Военномедицинската академия.

Чл. 26. Висшите училища и Военномедицинската академия изпращат в Министерството на здравеопазването копие на заповедта за прекъсване или прекратяване на обучението за придобиване на специалност в 7-дневен срок от издаването ѝ.

Чл. 27. (1) Когато лечебното заведение или националният център по проблемите на общественото здраве престане да отговаря на условията за база за обучение по чл. 5, ал. 2, трудовите договори със специализантите и договорите по чл. 11, ал. 1, т. 2 се прекратяват.

(2) В случаите по ал. 1 лечебното заведение или националният център издава на специализанта удостоверение за преминалото до момента практическо обучение за придобиване на специалност и му предоставя заверено копие на документите, удостоверяващи преминалото обучение.

(3) Специализантът има право да сключи трудов договор с друга база за обучение и да продължи своето обучение за придобиване на специалност.

(4) Времето, през което медицински или немедицински специалист работи в лечебно заведение или национален център по проблемите на общественото здраве, което не е база за обучение по съответната специалност, не се зачита за обучение за придобиване на специалност.“

§ 4. В чл. 28 думите „28 февруари“ се заменят с „30 април“, а думата „септември“ се заменя с „ноември“.

§ 5. В чл. 29 се създава нова алинея 4 със следното съдържание:

„(4) В състава на една от комисиите, по негов избор, участва Националният консултант по специалността, ако отговаря на изискванията по ал.(3)“.

(5) В състава на изпитните комисии се включва специалист по съответната специалност, ръководител на практическо обучение в акредитирана база за обучение.

§ 6. В чл. 33 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 в текста преди т. 1 думите „се прилагат“ са заменят със „специализантите, завършили обучението си в срок до 28 февруари за майска сесия и в срок до 30 септември за декемврийска сесия прилагат“.

2. Създава се нова ал. 5:

„(5) Специализантите, които предстои да завършат обучението си до 30 април за майска сесия, съответно до 30 ноември за декемврийска сесия прилагат следните документи към заявлението за допускане до държавен изпит по ал. 2:

1. копие на книжката за специализация;

2. документ, издаден от базата за обучение, удостоверяващ проведеното до момента теоретично и практическо обучение съгласно учебната програма, включително извършените операции, манипулации и други, когато съгласно учебната програма се изисква изпълнението на определен брой медицински дейности, както и срока, в който предстои да бъде изпълнена учебната програма;

3. удостоверения за преминалите до момента модули или раздели от учебната програма, които са проведени извън базата за обучение;

4. удостоверения за проведеното до момента теоретично обучение“.

3. Създават се ал. 6 и 7:

„(6) В 10-дневен срок от приключването на обучението, но не по-късно от 30 април за майска сесия, съответно 30 ноември за декемврийска сесия специализантите по ал. 5 подават във висшето училище, в което са регистрирани документите по ал. 3.

(7) Висшето училище взема решение за допускане или недопускане на специализантите по ал. 5 в срок до 30 април за майска сесия, съответно до 30 ноември за декемврийска сесия.“

4. Досегашната ал. 5 става ал. 8.

§ 7. В чл. 34 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 1 накрая се добавя „и списък на специализантите по чл. 33, ал. 5“;

б) в т. 3 накрая се добавя „а на допуснатите специализанти по чл. 33, ал. 5 – в срок до 30 април за майска сесия, съответно до 30 ноември за декемврийска сесия“;

в) създава се т. 4:

„4. уведомяват Министерството на здравеопазването в срок до 30 април за майска сесия, съответно до 30 ноември за декемврийска сесия за решението си за допускане или недопускане на специализантите по чл. 33, ал. 5.“

2. В ал. 2, т. 1 и 2 след думата „специализанти“ се добавя „и специализантите по чл. 33, ал. 5“.

§ 8. В чл. 39 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1;

2. Създава се ал. 2:

„(2) В случаите по ал. 1 лицата подават заявление до ректора на висшето училище, регистрирало специализанта, в срока по чл. 33, ал. 2. Висшето училище уведомява за заявлението Министерството на здравеопазването в срока по чл. 34, ал. 1, т. 1.“

§ 9. В чл. 41 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 думите „Таксата за“ се заменят с „Таксата по ал. 1 за неклинични специалности, специалност “Обща медицина” и военномедицински специалности“.

2. Алинея 3 се изменя:

(3) Таксата по ал. 1 за специалности за лица с професионална квалификация „лекар по дентална медицина“ за български граждани, граждани на държави – членки на Европейския съюз, на другите държави от Европейското икономическо пространство и на Швейцария не може да надхвърля месечната минимална работна заплата за страната за един месец практическо обучение. Таксите за по-кратко от един месец практическо обучение се изчисляват пропорционално.

3. Създават се ал. 4 и 5:

„(4) В таксата по ал. 3 се включват и разходи за консумативи, когато те се осигуряват от базата за обучение.

(5) Базите за обучение обявяват на интернет-страниците си определените от тях такси за обучение по ал. 1.“

4. Досегашната ал. 3 става ал. 6.

§ 10. В Чл. 43, ал. 1 след цифрата 45 се добавя „и за заплащане на възнагражденията на специалистите по чл. 11, ал. 6“.

§ 11. В чл. 43, ал. 2 след думата „училище“ се добавя „или в база за обучение, която има сключен договор с него“.

§ 12. В чл. 44, ал. 2, т. 3 след думите „специалисти, се слага запетая и се добавят думите “определени в Националната здравна карта“.

§ 13. Чл. 45. се изменя така „Въз основа на информацията от анализите на състоянието на специалистите в здравеопазването по области и информацията по чл. 44, ал. 3 и в съответствие с целите и приоритетите на националната здравна стратегия министърът на здравеопазването ежегодно в срок до 30 септември определя със заповед броя на местата за специалисти по „Обща медицина“, финансирани от държавата по реда на чл. 11, ал. 6 и броя на местата за специалисти, разпределени по специалности и по висши училища, за които държавата ще финансира обучението по чл. 40, ал. 1 и/или чл. 41, ал. 1.

§ 14. Чл. 46, ал. 1 се изменя „На местата за специалисти по „Обща медицина“, финансирани от държавата по реда на чл. 11, ал. 6 и специалисти, за които държавата ще финансира обучението по чл. 40, ал. 1 и/или чл. 41, ал. 1, могат да кандидатстват специалисти, обучаващи се по специалности и регистрирани във висши училища, включени в заповедта по чл. 45, които са български граждани, граждани на държави – членки на Европейския съюз, на другите държави от Европейското икономическо пространство и на Швейцария, както и чужденците, които имат разрешено дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, лицата с предоставен статут на бежанец, хуманитарен статут или с предоставено право на убежище и чужденците от българска народност.“

§ 15. В Приложение № 1 към чл. 1, ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. В Раздел II “Специалности за лица с професионална квалификация „лекар по дентална медицина”“ се създават т. 12 и 13:

”

12.	Дентална образна диагностика	3
13.	Епидемиология на инфекциозните болести	3

”

2. В наименованието на Раздел III думите „или с професионална квалификация „лекар по дентална медицина”“ се заличават.

3. В Раздел VI „Специалности за лица с професионална квалификация по медицинска професия от професионално направление „Здравни грижи”“:

а) в т. 7 на подраздел „Клинични специалности“ думите „Медицинска сестра за социални дейности“ се заменят с „Клинична социална работа (за медицински сестри, фелдшери и рехабилитатори)“;

б) в т. 1 на подраздел „Неклинични специалности“ думите „(за медицински сестри, акушерки, инспектори по общественото здраве и фелдшери)“ се заличават.

4. В Раздел VIII „Специалности за лица с висше медицинско и немедицинско образование”, в т. 5 след думите „дентална медицина“ се поставя запетая и се добавя „биолози и молекулярни биолози“.

§ 16. В Приложение № 2 към § 3 от преходните и заключителни разпоредби:

1. Думите „§ 3“ се заменят с „§ 4“;

2. В Раздел I „Специалности за лица с професионална квалификация „лекар”“ се създава т. 42:

„42.	Клинична хематология, придобита след призната специалност Детски болести	Детска клинична хематология и онкология“
------	--	--

3. В Раздел VI „Специалности за лица с професионална квалификация по медицинска професия от професионално направление „Здравни грижи”“ се създава т. 4:

„4.	Медицинска сестра за социални дейности	Клинична социална работа“
-----	--	---------------------------

Преходни и заключителни разпоредби

§ 17. Специализантите, които към момента на влизане в сила на тази наредба се обучават за придобиване на специалности за лица с професионална квалификация „лекар по дентална медицина“, довършват обучението си по реда и при условията, при които са приети.

§ 18. (1) Специализантите, приети на места срещу заплащане по реда на отменената Наредба № 34 от 2006г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, които продължават обучението си по реда на § 1, ал. 1, т. 1, могат да продължат обучението си на места, финансирани от друг източник, като подадат заявление до висшето училище, в което са записани за обучение за придобиване на специалност.

(2) В 7-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 1 висшето училище организира сключване на анекс към договора за обучение за промяна на вида на мястото, заемано от специализанта.

(3) След приключване на финансирането на обучението от друг източник специализантите продължават обучението си на места срещу заплащане.

§ 19. В Наредба № 47 от 8 септември 2010 г. за организацията, дейността и условията и реда за финансиране на националните и републиканските консултанти се правят следните изменения:

1. В чл.11, ал.1 се създава нова т.5 със следното съдържание:

„4. организацията, учебните програми, качеството и необходимите ресурси за осъществяване на специализацията по съответната специалност и предложения за тяхното подобряване, въз основа на данни, предоставяни от висшите училища и органите по чл.14“;

2. В чл.11, ал.2 се създава нова т.7 със следното съдържание:

„7. участват в състава на изпитните комисии за държавен изпит за специалност по съответната специалност;“

§ 20. Наредбата е съгласувана с министъра на образованието и науката и с министъра на финансите.

ПРОФ. Д-Р НИКОЛАЙ ПЕТРОВ, ДМН

Министър на здравеопазването